

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל אביב רחוב גוריון 3 טל. 03-232262/3/4 • מאיר גוריון • ראש המערכת: יופי ינאי • עורכת-בית: יופי שרון • עורכת כותב: ענת ישראלי • צלמי-מערכת: ציון צפיר וגילה רזין • ראש המינהלה: אברהם סימון • מחלקת המודעות: רפי זכרוני • המ"ל: "העולם הזה" בע"מ • מודפס ב"הדפוס החדש" בע"מ • תל אביב, רחוב מד אביבזר • הפצה "גד" בע"מ • גזענות: צינקונרפיס, "כפסי" בע"מ.

קיא קי

כאשר הקמנו מערכת זו, לפני 30 שנים (פחות שלושה חודשים), כבר כללנו במתכונת החדשה שלנו את המדור הזה. מבחינת תפישתו, היה זה היקף של מדור המקביל שבועון האמריקאי טיים, שממנו למדנו רבות בראשית דרכנו.

במשך שנים רבות היה מדור זה אוסף של אנקדוטות קטנות — מעשים שקרו לאנשים חשובים, או דברים שאמרו, אם היה בהם מידה של פיקנטיות ושינון. היה זה תמיד מדור חביב עלינו, כי הוא ביטא את אחת מתכונות היסוד של תפיסתנו העיתונאית. תפיסה זו אומרת, כי בכל אירוע או תהליך, ויהיה מופשט ככל שיהיה, האדם הוא המוקד.

במאבקים בין עמים, פועלים כוחות היסוד טוריים כבירים, אך בפועל, באירוע היומי יומי, מופעלים כוחות אלה על ידי בני אדם חיים. מי שמנסה לתאר את התהליך מבלי לשים את הדגש על האדם, מחמיץ היבט חיוני.

ומבחינה עיתונאית-מיקצועית: האדם מעניין יותר מאשר התהליך. לכן, כדי להביא את הקורא לכך שירצה לקרוא על התהליך ולהבין אותו, ספר לו על האדם העומד במרכזו!

זה היה נכון גם כאשר העיתונות הכ" תובה היתה בעלת מונופול בשטח-התיק

התהליכים המסובכים ביותר הופכים לעימותים בין בני-אדם העומדים, "חשופים במירקע". בשנים האחרונות עוברת מהפכה זוטא על העיתונות בישראל, ועל השבועונים בפרט. אולי בעיקבות המהפכה של הטלוויזיה, הולכים וגדלים המדורים הספרים על אנשים. בכל השבועונים הולך וגדל השטח המוקצב לחיים הפרטיים של אנשים מעניינים, לאירועים חברתיים שבהם הם משתתפים, לתחביבים שלהם ולפרטים פיקנטיים עליהם.

הרחיק לכת השבועון הצרפתי המצוייר "אן", שהוא שבועון רציני-חסידי, המקדיש שטח רב למאורעות ציבוריים ומדיניים. לא זה בלבד שהחל מקדיש עמודים על גבי עמודים למדורי "אנשים" — אלא שהוא שם אותם בראש הגליון, לפני העמודים המוקדשים לענייני-דינאמא, בעלי חשיבות ציבורית.

„שחור על הנשמה“

בארצות-הברית, ולאחר מכן גם בארצות אחרות, החלו מופיעים שבועונים מיוחדים המוקדשים רק למדורים כאלה (כגון השבועון פופל היוצא מטעם ה"שבועון טיים") — דבר הנראה לי כהגומה הגובלת בעיוות.

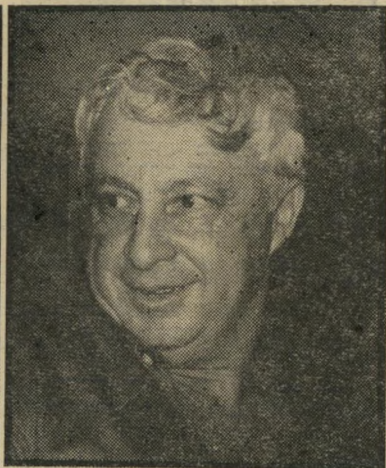
לאחרונה החלטנו להנהיג אצלנו רפורמה דומה — להגדיל את מיספר העמודים המוקדשים למדורים תחת הכותרת, "אנ-

זהו הצד השני של המטבע, וכדאי לעמוד על כך. הנכרתי קודם שלכלי-התקשורת המודרניים, ובעיקר הטלוויזיה, עלולים להתרכז בבני-אדם באופן בילעדי, עד כדי דחיקת כל שאר הדברים אל מחוץ לתחום ההתעניינות של האזרח. בישראל של ימינו, זוהי סכנה מוחתתשומת-הלב שלך, שית מאד, והייתי רוצה להפנות אליה את תשומת-הלב שלך, שאיפות אישיות, תכונות אישיות ושיגיונות אישיים (שלא לאמר: שיגעונות אישיים) ממלאים תפקיד חשוב בחיי המדינה והחברה. היינו הראשונים בארץ שהצביעו על כך, התאמנו לכך את סיגנו העיתונאי.

אך כאשר הדיווח התיקשורתי מתעלם בכלל מן הרעיונות, מן הנושאים הנרחבים כמופשטים, הוא גורם לעיוות מסוכן. בישראל לא היתה מעולם נטייה חזקה לעסוק בנושאים המופשטים, שיקבעו בטווח הרחוק את גורל המדינה. נושאים מרכזיים, קשים ובלתי-ינעמים, פשוט טואו אל מתחת לשטיח. מבחינה זו מילא העולם הזה תפקיד חיוני, בשולפו נושאים אלה ובהכריחו את המדינה להתמודד עימם, או לפחות להכיר בקיומם. כזה היה הנושא הפלסטיני, שבו עוסק השבועון מאז ראשית שנות ה-50. כזה היה נושא הפער העדתי, שאותו העמדנו לראשונה במרכז הבמה הציבורית, לפני קרוב ל-30 שנים, כאשר יצרנו את הסיסמה "דופקים את השתורים!" אני רואה בדאגה גוברת, כי מאז שרפסה הטלוויזיה את מקומה בעולם-התיק-

ח"כ גרופר

השר שרון

מה חשוב יותר ממה?

שורת הישראלי, התחזקה עוד יותר ה" התעלמות הגמורה מנושאים "מופשטים", ובאה במקומה ההתעסקות הביילעדיית בבני-אדם, הוויכוח המדיני והחברתי נעלם, ובמקומו בין העימות בין בני-אדם. זוהי וולגריזציה מסוכנת, הפיכת המדיניות לעניין של רכילות. לא עוד דיון על מקומה של החקלאות בחיי הכלכלה ר החברה, אלא מה אמר פסח גרופר על אריק שרון, ואריק שרון על פסח גרופר. לא עוד דיון על היתרונות והמיגרעות של הפיתרון הפלסטיני לעומת תוכנית-אלון, אלא מה אמר שימרון פרס על יגאל אלון, ויצחק רבין על שימרון פרס. לא עוד יכוח על עצמת-הזמן החברתית-עדתית בישראל, אלא מה אמר דויד לוי בישיבת הממשלה על יגאל הורביץ, ומה אמר זבולון המר על ישראל כץ.

בוודאי אינו בלתי-חשוי שכל זה מעניין, ואפילו חשוב. להיפך, יש לפרסם את כל אלה, ויש לברך את כל הכתבים החושפים פרטים אלה. הפרטים שייכים לתמונה, אבל אין הם התמונה כולה.

אנחנו, בשבועון זה, משתדלים לפי מידת טב הבנתנו לשמור על האיוון הנכון גם מבחינה זו: לתאר את הצדדים האישיים, מבלי לגמד את הנושאים הגדולים, ה" חשובים, שיקבעו בסופו של דבר את גורל לנו הלאומי והאישי.

ואם יש לך מה להעיר למיקרא מחשבת אלה — אל תהסס. כתוב.

יופי ינאי

שים", ולרכזם בחלק הקידמי של הגליון, לפני הכתבות הרציניות, הפוליטיות והציבוריות. אודה שהיה לנו לכך גם שיקול ישראלי. אנחנו עוברים תקופה קשה בארץ. יש הרבה מאד סיבות לדיכאון: ה" מפולת הכלכלית, החודרת לחיי כולנו; המצב החברתי; הפער בין העדות; אי-התיפקוד של הממשלה; המשבר הכלכלי העובר, על הכנסת המיפילגות; פיצוץ האשלייה שהשלום עם מצריים יביא אר" טימטית לשלום כולל, בלא צורך בקורבנות נוספים. השחיתות ממשכה לחגוג, ויחד עימה הכפייה הדתית. ברחוב ובמ" קומות הציבוריים גוברת הבריונות. הפ" שע משגשג. ועוד ועוד.

כל זה עושה לנו "שחור על הנשמה". העולם הזה אינו מעלים אף פרט אחד. להיפך, אנו רואים את עצמנו כמכשיר מרכזי במאבק נגד כל התופעות האלה, ולכן הם תופסים מקום נכבד מאוד במערכת הגיליונים, החשיפה, הדיווח והמחשבה ב" עמודי העולם הזה.

אך איננו רוצים שהקורא יקח לידיו את הגליון בהרגשה שימצא בו רק דברים מדכאים. אנחנו רוצים שידע, כי ימצא בגליון גם דברים עליונים, משמחים, ה" מעניקים לו שעה קלה של צחוק, נחת, או סתם אופטימיות.

מדורי-המישנה של "אנשים" — "אח"ם", "מסיבת השבוע" וכיוצא, כאלה נועדו לשמש מטרה זו. אולי אינם חשובים ביותר כשלעצמם, אך יש להם תפקיד בקוקטייל השבועי של הגליון.

אין מדורים אלה באים לגרוע מאר" מה משאר מדורי העיתון, העוסקים ב" נושאים רציניים יותר. אילו עשו כן, היה בכך חטא.

חכ"ם אלון ופרם מה אחר מי על מי?

שורת. הופעת הרדיו לא שינתה זאת. ואילו בעידן הטלוויזיה מגיע תהליך זה לדידי קיצוניות (ולעיתים אף מוגזמת). ה" מירקע הקטן קולט בני-אדם, רק בני-אדם. קשה לו מאד לקלוט תהליכים ורע" יונות, ביחוד כשהם מופשטים.

(כהירור צדדי: הגומה זו משבשת במידה רבה את הדיון על נושאים רציניים. הנימה האישית לא זו בלבד ש" היא מתבלטת ומעמידה את עצמה ב" מרכז התמונה — היא עלולה לדחוק את כל השאר אל מחוץ למירקע, כך שגם

ישראלי, ומפני שמדובר על אנשים חיים — הן העורכים, הן הקוראים — הרי תחומי-ההתעניינות משתנים מתקופה ל" תקופה. ועימם משתנה, כמוכן, התערובת.

חשופים במירקע

הקדמה זו באה לפתוח בוויכוח על השינוי האחרון בהרכב התערובת — הגד"ל המדורים הקשורים במדור "אנשים".